

Fernisering på Højskolen.
Efterårets hold er færdig
– se side 3

Overvældende jule-
arrangementer på Helnæs
– se side 8

TEMA: Kunstnerliv på Helnæs

Heste og køer på Maden 1917 · Foto: sbs

Gotfred Rode – landskabs og dyremaler (1862 – 1937) har ferieret og boet på Helnæs og før den tid arbejdet i Assens. Maleriet er fra afvandingskanoen på Maden. Malet i 1917.

KUNSTNERLIV

af Susanne B. Sørensen

Gotfred Rode er født i Ålborg i 1862 og død i 1937. Han ligger begravet på Søndermark Kirkegård, Frederiksberg. Han blev i sin ungdom uddannet som farmaceut, hvilket nogle år senere bragte ham til sukkerfabrikken i Assens som kemiker. Her

virkede han gennem et par år (1888-89), og det er sikkert på dette tidspunkt, at han har stiftet bekendtskab med Helnæs.

Han havde åbenbart andre lyster og talenter. I 1892 søgte han optagelse på Kunstaka-

demiets Modelskole, hvorfra han blev færdiguddannet i 1895. Fra 1902 blev han ansat på akademiet som underviser, hvor han var til sin død.

Læs mere på side 5 ►

Helnæs Kro
VÆRD AT KØRE EFTER

Bordbestilling
kan ske på **64 77 13 41**

www.helnaeskro.dk

TØJ, SMYKKER & BRUGSKUNST

PLUMS GAARD - ØSTERGADE 38 - ASSENS
TEL. 6471 1004
WWW.LIVLAWAETZ.DK

**Helnæs
Antik**

**Vi har møbler,
belysning, glas o.m.a.
Tlf. 64 77 14 85**

INDHOLD

Kunstnerliv

NYT TEMA: Kunstnerliv på Helnæs

Gotfred Rode – landskabs og dyremaler (1862 – 1937) har ferieret og boet på Helnæs og før den tid arbejdet i Assens. Maleriet er fra afvandingskanalen på Maden. Malet i 1917. Forsiden og side 5

Foreningssamarbejde

Gang i Helnæs – fælles forårsfremstød

Et nyt forårs – samarbejde på Helnæs, som blev nævnt i novembernummeret af Helnæsposten 2011, bliver til noget. Side 4

Juleoplevelser

Julefred på Helnæs

Vi har bedt højskolelærer Stig Børsen Hansen, ny på Helnæs, om at beskrive sine oplevelser af Jul på Helnæs. Stig er af fag filosof, en glimrende kajakinstruktør og så er han god på klaveret. En strålende alsidighed for en højskolelærer på Helnæs. Side 6

Landsbyen

Helnæs skifter ejer – landbruget udvikles

Vi fortsætter studiet af landsbyens udvikling, hvorfra vi nåede til i sidste nummer (HP 2011.12).

Opgørene med Sverige, en nation der efterhånden kæmpede sig til en position i Norden, der overgik Danmark i styrke. Krigene kostede og jordegodset var næsten det eneste skatteobjekt kongerne og adelen kunne hente penge i. Det prægede også ejerskabet af Helnæs. Side 10

Klummen

"Den stjernefyldte himmel over os. Den moralske lov indeni os." Du som har tændt millioner af stjerner. Side 3

Respekt for dyr. Side 4

Juletræsfest for børn. Side 8

En hyggelig tradition her op til jul. Side 8

Helnæs Højskole i december. Side 9

Energiforbruget er et stadig varmere emne. Side 13

Billetsalget er åbent til Tarteletfesten 2012. Side 16

LEDER

Vær velkommen, Herrens år, og velkommen herhid!

Et nyt år, 2012, er begyndt. Grundtvig har skrevet en salme, som byder kalenderåret velkommen. Salmen har fire vers, hvor tre linjer med velkommen går igen i hvert vers. Der er fire gange to linjer til at fortælle om det, som vi ønsker skal komme, det vi vil byde velkommen. Det er *sandheds ord, der skal oplive og oplyse os i det hellige nord*. Det næste er *nådens ord, der skal skænke os et gyldent år på marken*, og det tredje er *den livsalige fred, som vil få landet til at blomstre* og endelig samler han det hele og siger, *at nytåret skal blive os alle til glæde og gavn hvis det henskrider i Jesu navn!*

Indholdet i disse begreber rummer en hel nytårstale, idet *sandheds ord*, der skal oplive og oplyse handler om uddannelse og forskning og alt det, der er grundlaget for, at vi bliver dygtigere og får evne til i den daglige tilværelse at skelne mellem sandhed og løgn. *Nådens ord* skærmer os mod naturens og klimaets uforudsigelighed eller skaber nytte, hvis det går godt, og giver os et gyldent år ikke alene på marken, men i alle livets produktive forhold. Her er klimadiskussionen vigtig. Det tredje forhold er *den livsalige fred*, som vil få samfund til at blomstre. Med fred menes ikke blot fraværet af krudt og kugler, men tilstedeværelsen af den konstruktive dialog som vore politiske grupperinger har så svært ved at finde ud af. Politiske samtaler er blevet til fejlfinding, nedgøring, ydmygelser og selvpromovering i omgangen mellem mennesker, der er valgt på deres løfter om at gøre noget godt for alle. Og til sidst, det fjerde budskab om, *at det nye år skal blive til glæde og gavn*, hvis det henskrider i et fællesskab, som er nødvendigt, for at alt det andet skal lykkes.

Omsætter vi, i al beskedenhed, dette til vore lokale forhold, så kan man bladde dette nummer af HP igennem og finde spirer, fortællinger og historier om aktiviteter, som rammes ind af de fire hovedhjørnestene, som Grundtvig har sat op for os. Vi hører, at højskolen fortsætter med at oplive og oplyse. Vi iagttager, at den lokale praktisering af klima- og miljørigtige udviklinger fortsætter, til gavn for alle. Lad freden omfatte evnen til at se udover egne interesser og søge løsninger, til fælles glæde. Og læs om det aktive fællesskab, der er opstået ud af juletidens kreative foretagsomhed, som netop har freden som forudsætning. Og lad det sidste – opfordringen til et foreningsfællesskab - have som mål at skabe glæde og gavn for alle. Således kan vi ved læsningen af årets første nummer af Helnæsposten med en god fornemmelse sige:

Velkommen, nytår, og velkommen her!

HELNÆSPOSTEN

UAFHÆNGIG AF POLITISKE, ØKONOMISKE OG FORENINGSMÆSSIGE INTERESSER
RYET 22 · HELNÆS · 5631 EBBERUP · TLF. 64 77 12 72 · MOBIL 24 82 25 30
E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK · WWW.HELNAESPSTEN.DK

HELNÆSPOSTEN UDKOMMER HVER MÅNED. OPLAG 300 EKSP. OMDELES GRATIS
TIL SAMTLIGE HUSSTANDE PÅ HELNÆS OG I SOMMERHUSOMRÅDET. SÆLGES I
ABONNEMENT OG LØSSALG (SPAR, EBBERUP)

UDGIVER: HELNÆSPOSTEN (SELVEJENDE)

REDAKTION: POUL DREISLER (ANSV.)

REDAKTIONSUDVALG: ANNE K. HANSEN, ANDERS LYNG, ANDERS L. RASMUSSEN,
SUSANNE B. SØRENSEN, MARIANNE S. THERP, HELLE BLUME ANDRESEN

FOTO: HELLE BLUME ANDRESEN

GRAFISK TILRETTELÆGGELSE: HELNÆSHUS GRAFISK

WEBMASTER: PALLE HERMANSEN

DISTRIBUTION: NIELS ELLEBÆK, HELLE BLUME ANDRESEN, SUSANNE B. SØRENSEN,
PIE BAUER

ANNONCER: NYTEGNING OG ADMINISTRATION SAMT ABONNEMENTER:
ULLA DREISLER TLF. 64 77 12 72 / 24 82 25 30 · E-MAIL: DREISLER@MAIL.DK

ÅRSABONNEMENT: KR. 375,- INCL. FORSENDELSE

Helnæs Mølle
NATURSKOLE FRILUFTSGÅRD

Lejre · Friluftaktiviteter for både børn og voksne
Naturvejledning · Kursusvirksomhed · Kanoudejlning

Tlf. 64 72 32 17 · www.helnaesmoelle.dk

PASTORENS KLUMME

Anders Lundbeck Rasmussen

Du som har tændt millioner af stjerner

Mel.: Erik Sommer 1981

Tekst: Johannes Johansen 1981 og 1982

**Du, som har tændt millioner af stjerner,
tænd i vort mørke en tindrende tro.
Du er vort lys, og du vogter og værner
os, så vi sover i tryghed og ro.**

**Tak for den lysende dag, der er gået,
gaven til os, dine hænder har rakt.
Tilgiv os det, som vi ikke fik nået,
tilgiv alt ondt, vi fik gjort eller sagt!**

**Tak for hver glæde, der fyldte vort hjerte,
hver gang du gjorde vort liv til en fest.
Hjælp os at bære hver byrde, hver smerte,
du ved alene, hvad tjener os bedst.**

**Tak for de mennesker, som blev vor støtte,
når vi fandt vejen besværlig at gå.
Hjælp os i morgen at hjælpe forknytte,
mød du os selv i de svage og små!**

**Du, som har tændt millioner af stjerner,
mørket i verden vil du byde trods.
Du er vor Far, den, der vogter og værner,
lys i det mørke, som kommer fra os**

**Den stjernefyldte
himmel over os – Den
moraliske lov indeni os**

Den tyske filosof, Immanuel Kant, levede på overfladen et kedeligt liv. Han boede hele sit liv det samme sted, i sin fødeby Königsberg. Han blev aldrig gift og brugte sin tid på at tænke og skrive filosofiske bøger. Det siges at han levede så punktligt at naboerne ligefrem kunne stille deres ure efter hans daglige gå ture. Men på en anden måde var hans liv alligevel lidt af et eventyr. Kant kom fra små kår. Hans far var sadelmager og han var det fjerde af i alt ni børn. Og da han viste gode boglige evner var han i modsætning til sine søskende så heldig at få en uddannelse med hjælp fra den lokale præst. Siden blev han en af verdenshistoriens helt store filosoffer. Og selvom Kant aldrig kom udenfor Königsberg, så kom han vidt omkring i sine tanker. Et sted skriver han: "Der er to ting som fylder mig med en konstant og voksende beundring og ærefrygt, jo længere og jo mere alvorligt jeg tænker over dem. Den ene er den stjernefyldte himmel udenfor og over os. Den anden er den moraliske lov indeni os." "Den stjernefyldte himmel over os. Den moraliske lov indeni os" Netop de ord kom siden til at stå på Kants gravsten da han døde i 1804. Så de var vigtige for ham. Stjernehimlen og den moraliske lov i os. Den lov som vi møder i vores samvittighed. Og netop de to ting kan opleves alle steder på jordkloden. Af alle mennesker. Det er vel

også to ting, der kan få os til at tænke på Gud. Stjernehimlen og samvittigheden. Begge dele er også med i salmen, "Du som har tændt millioner af stjerner." Når den salme er så populær, så er det ikke kun pga. dens fængende melodi. Men sikkert også fordi den sætter ord på noget som vi alle sammen kender. Den sætter ord på taknemmeligheden for livet, og på den undren og fascination, som vi kan opleve, når vi betragter en stjernehimmel. Og samtidig kan samvittighedens stemme også høres i salmen, i ordene: "Hjælp os i morgen at hjælpe forknytte. Mød du os selv i de svage og små." For vores samvittighed fortæller os at vi skal gøre godt imod andre. Især mod de små og svage. Men det kan vi ikke uden videre af os selv. Vi har brug for hjælp til det, fra Gud Fader, der, som salmen siger: "byder mørket i verden trods", og er: "lys i det mørke der kommer fra os".

VIN SPECIALISTEN
VINE FRA H.J.HANSEN
– VIN MED SJÆL –

Willemoesgade 2 · 5610 Assens · Tlf. 6471 1163 · www.vinspecialisten.dk

PETSHOP:

Kvalitetsfoder
til katte, hunde,
marsvin
og kaniner

ASSENS DYREKLINIK

Mette og Morten Mortensen
Torø Huse Vej 10 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 33 33
www.assensdyreklunik.dk

Aut. El-installatør
John Pedersen A/S
 Melvej 8 - 5610 Assens
 Tlf. 64 71 14 14
www.jp-assens.dk

HELNÆSHUS

Grafisk

Mangler du en folder, brochure eller et nyt visitkort, så få et uforpligtende tilbud.

■ ■ www.helnaeshus.dk

Hammer Hansen

ALT TIL KONTORET

LÆDERVARER
 OG HOBBYARTIKLER

AFDELINGEN I ASSENS
 ØSTERGADE 2
 5610 ASSENS

TLF. 64 71 24 12

GRÆSSET VOKSER STADIG

Byt din gamle plæneklipper til en kvalitets plæneklipper som holder år efter år

VI GIVER
Kr. 800,-
 for din brugte
 plæneklipper
 ved køb af
 LB 48 V

HUSQVARNA LB 48 V

BioClip - sideudkast - variabel kørehastighed
 48 cm klippebredde. B&S 650 serie motor
 Vejl. udsalgspris Kr. 3.495,-

Byttepris Kr. **2.695,-**

www.husqvarna.dk

KN-teknik
www.kn-teknik.dk

Have, skov & park

Industrivej 2-4, Nr Broby, 5672 Broby. 62632930

Gang i Helnæs – fælles forårsfremstød

Et nyt forårs – samarbejde på Helnæs, som blev nævnt i novembernummeret af Helnæsposten 2011, bliver til noget.

FORENINGSSAMARBEJDE

Marianne Therp

JUL på HELNÆS

Advent på Helnæs, som med årene er kommet til at hedde JUL på HELNÆS, er tilbage med stor styrke. Mange flittige hænder, kreative tanker og virkelyst på alle leder og kanter var i gang for at skabe store oplevelser og mange indkøbsmuligheder for de mange besøgende 3. søndag i advent i december 2011. Stor succes.

FFFF – Forår på Helnæs

Fem F'er på Helnæs? – måske flere? eller færre? Forår – Fremstød – Fælles – Foreninger – Frivillige – Firmaer – Fest – Forretninger. Idéen om et fælles fremstød for foreninger, forretninger og frivillige på en forårsdag på Helnæs blev fremført i Helnæsposten i november.

Det var glædeligt at høre flere positive svar. Både en forretning, en forening og nogle private tilkendegav, at de gerne ville være med.

Det betyder, at vi arbejder videre med idéen. Det næste træk bliver et møde, hvor ALLE, som kunne tænke sig at deltage, er velkomne. Her vil nærmere planlægning, markedsføring og ansvarssområder drøftes.

Vil du eller din forening med? Så deltag i planlægningen

Det er altså ikke for sent at melde sig, hvis man vil reklamere for sin forening eller har et produkt at sælge eller vise frem på Helnæs FORÅRS-FREMSTØD søndag den 29. april mellem 12 og 18.

Kontakt Marianne Therp: send en mail mtherp@gmail.com eller ring til tlf. 27 20 16 68, hvis du ønsker at deltage i mødet onsdag den 15. februar kl. 19.30 på Højskolen/Borgerhuset.

Trafikdræbt rådyr

www.naturstyrelsen.dk

Respekt for dyr

I mange tilfælde er det helt uforskyldt, når man påkører et dyr og det gælder også i tilfældet, hvor en grøn bil ses at køre en hare over, der kommer farende ud under bilen fra det lille holdested ved dæmningen i Bobakkerne. MEN når man påkører et dyr, så kan man da lige sik-

re sig, at dyret ikke lider og lægge det ind til siden!

Med venlig hilsen
 Ane Kirstine Jensen

Gode råd. Læs dem før du kører.
 (red.)

http://www.bilgalleri.dk/alb_vis.aspx?albumid=3288

<https://www.borger.dk/Emner/transport-og-rejser/biler-og-koe-rekort/biler/Sider/paakoersel-af-dyr.aspx>

Fortsat fra forsiden

Som maler udstillede han både i Berlin, Malmø, Paris og Chicago. Han tilhørte den gruppe af naturalister, der samlede sig om Charlottenborg-udstillingerne, malere, der kunne deres metier og havde en høj kunstnerisk standard. Hans yndlingsmotiver var landskaber med dyr, hvor dyrene, heste, køer, får, gæs, ofte var hovedmotivet. Men også vejrstudier, byggevejr, blæst m.v. blev malet.

Nu har det jo sikkert været sådan, dengang såvel som i dag, at det kan være svært at leve af kunst alene. Så derfor var han over en længere periode ansat ved den Kongelige Porcelænsfabrik som maler. Han var en af hovedmændene i den opblomstring underglasurmalingen fik omkring 1920. Der er kreeret flere juleplatter og vaser fra hans hånd, og faktisk blev han via sine porcelænsarbejder mere kendt i udlandet end han blev herhjemme. Hans porcelænsarbejder er bl.a. repræsenteret på museet i Sèvres. Sideløbende var han, som nævnt, også ansat som lærer på Kunstakademiet, hvor han var meget anset på grund af sin grundighed, sin personlighed og sine pædagogiske evner.

I året 1897 gifter han sig med den 3 år yngre Ingeborg Kolling, der ligeledes er kunstneruddannet.

I modsætning til sin mand har hun især beskæftiget sig med figurbilleder og portrætter. Men hun har dog også malet enkelte landskaber og interiører. Hun er, som sin mand, med i gruppen af Charlottenborgmalere, ligesom hun har udstillet på Kunstnernes efterårsudstilling. Ingeborg dør i 1932, altså 5 år før sin mand. Hun er ligeledes begravet på Søndermark Kirkegård, Frederiksberg.

Vi ved, at parret i en (ferie) periode har boet på Helnæshus, medens der endnu var

Tærskning med lokomobil 1916

Foto: sbs

toldsted, og har betalt for deres ophold med bl.a. malerier. De har ligeledes haft ophold i en nu nedrevet aftægtsbolig tilhørende Gudmundsdal i en periode, formodentlig 1916 og 1917, idet billeder fra disse år blev givet til ejeren af gården. Denne aftægtsbolig lå vis-a-vis det nuværende Gudmundsdal. Bygningen blev revet ned omkring år 1922 og materialer derfra blev i 1923 flyttet til Helnæs Byvej 18, hvor Kamma og Erik Hansen bor i dag.

Det var ret almindeligt, at kunstnere, der tog midlertidigt ophold hos private familier, som regel det bedre borgerskab, betalte helt eller delvist med deres arbejder. Derfor har Gotfred Rode skrevet på lærredet: Til Martin Ellebæk, der ejede gården på det tidspunkt. Tænk også på Brøndums hotel på Skagen, hvor der sikkert er betalt for maden med diverse portrætter.

Kilder:

Weilbachs Kunstnerleksikon
www.denstoredanske.dk/
Dansk Biografisk Leksikon
/Gotfred_Rode,
Ove Jensen (HP 2009 nr. 4)
og Familien Ellebæk

REDAKTIONELT

Der er oprettet et nyt TEMA: Kunst- og kunstnerliv på Helnæs.

Der har altid været kunstnerliv på og omkring Helnæs. Derfor har HelnæsPosten besluttet at omtale nogle af de eksisterende, der har haft tilknytning til Helnæs gennem de seneste 100 år, enten ved, at de har boet her i kortere eller længere perioder, eller de har fundet deres motiver her på øen. Helnæs har ganske givet tiltrukket det malende folk på grund af lyset, ligesom områder som Skagen, Horne, Hornbæk og lignende steder. I dette tilfælde kan begrebet udkantsdanmark opfattes positivt.

Temaet er med den første artikel indledt med malerparret, Ingeborg og Gotfred Rode. Han er nok den mest kendte af de to. For generelt at få belyst temaet godt og grundigt vil vi spørge:

Skulle der være nogen, der har billeder eller oplysninger om malende kunstnere, der passer til temaet, hører vi meget gerne herom. Eventuelle artikler eller småhistorier er mere end velkomne og helst med billeder eller andet

synligt kunstnerisk udtryk fra de pågældende. Meget gerne også efterfølgende artiklerne. Det handler om at få samlet oplysningerne sammen, således vi, når temaet synes udtømt, kunne etablere en udstilling med de omtalte billeder og hvad der ellers måtte være af materiale.

Henvendelser vedr. temaet kan ske til temaredaktør Susanne B. Sørensen, Helnæs Antik, evt. via mail: post@helnæsantik.dk eller på tlf. 64 77 14 85. Eller til dreisler@mail.dk, tlf. 24 82 25 30 Hvem ved noget? Hvem har noget materiale? Vi glæder os til at høre fra jer.

Næste artikel vil handle om Lauritz Mikkelsen, som er fra Saltofte, men som også har slået sine folder her på øen.

sbs/pd

Julefred på Helnæs

Vi har bedt højskolelærer Stig Børsen Hansen, ny på Helnæs, om at beskrive sine oplevelser af Jul på Helnæs. Stig er af fag filosof, en glimrende kajakinstruktør og så er han god på klaveret. En strålende alsidighed for en højskolelærer på Helnæs.

JULEOPLEVELSER

Stig Børsen Hansen

Juletiden er én af den kristne kirkes ypperste sendetider. Forskellige deprimerende statistikker til trods, synes den religiøse side af sagen ofte at være forbundet med et ønske og budskab om fred. Vi taler gerne om at julefreden sænker sig efterhånden som de indledende manøvrer er overstået. Alt efter temperament synges Lennons og Onos »War is over - if you want it« eller B. S. Ingemanns »Fred på jord, fryd på

Højskolelærer Stig Børsen Hansen sætter sejl og kurs

jord, Jesusbarnet blandt os bor«.

Så vidt så godt. Sagen er blot den med Jesus, at det han sagde sjældent var så ligetil. Igen og igen syntes ordene at blive drejet ikke så lidt i hans

mund. Således sagde han ganske vist til sine disciple at de skulle få fred - forstået at det altså slet ikke var det samme som den fred man gerne vil have omkring sig i verden, men Jesu fred. En lignende historie kan fortælles om at blive rig, vis, være en konge og meget andet, og det kan unægteligt gøre det kristne budskab lidt sværere at forstå. En trøst er dog at selveste Peter ofte fremstår lidt tungnem i Jesu selskab.

Men hvad så med den fred vi umiddelbart kan forstå og selv tilvejebringe? Den med ikke at blive overdrevet sure på hinanden og grave skyttegrave i bogstavelig eller overført betydning? Her er mange af julens indledende manøvrer i bund og grund ret vigtige: når folk handler, så graver de ikke: De taler med hinanden, når som regel til enighed om tingene og får vendt og drejet andre emner der slet ikke har med selve

handlen at gøre. De lærer hinanden bedre at kende, og begge parter vinder som regel ved handlen. Sådan sagde den franske filosof Baron de Montesquieu i midten af det 18. århundrede, og økonomer bliver ved med at give ham ret. I det forgangne år antændte Mohamed Bouazizi i Tunesien sig selv i frustration over ikke at kunne handle frit.

Sammenhængen gælder i det store (mellem lande), og det gælder i det små, mellem beboere (og besøgende) på små danske halvøer. Som højskolelærer på Helnæs regner jeg mig selv for at tilhøre en mellem kategori, og Jul på Helnæs d. 11. december var en fin lejlighed til at handle, snakke og lære halvøen og dets folk lidt bedre at kende. Sammen med fruene og vore to små drenge blev der købt taske, spist æbleskiver og drukket gløgg på Møllen; handlet bogstaver til døren

SUPER SPAR

Åbningstider:

Alle dage kl. 8.00 - 19.00

BAGER:

Alle dage kl. 7.00 - 19.00

POSTBUTIK:

Mandag til fredag
kl. 8.00 - 17.00

HÅNDKØBSUDSALG

Fra Assens Apotek

Varetur til Helnæs

HVER FREDAG

DANSKE SPIL

EBBERUPVEJ 75

TLF. 64 74 11 82

til drengenes værelse på det i øvrigt flotte Gl. Mejeri, mens fru blakkede mig for kontanter hos Quiltepigerne. Vores husstand er nu udrustet til at begave mere end én barnedåb. Alt imens var der åbne værksteder og salg af afrikanske ting og sager på højskolen. Jeg hørte godt om mange af de andre åbne steder på Helnæs, men for at holde freden med drengene tog vi tilbage på Højskolen

pigerne i koret var lidt trætte af at blive overklappet af akkompagnementet skjulte de det rigtig godt, og koncertens fineste øjeblik for mig var en chase – en slags musikalsk legen kispus – mellem koret og pianisten i ét af de sidste stykker. Der synes i øvrigt at være mange meninger omkring klapperi under korkoncert, og som en service til næste års koncertgængere (herunder undertegnede) kon-

Mejeriet. Rakubrænding var meget populært

Foto: Dan R-J

og sparkede bolde rundt i gymnastiksalen.

Dagen endte fint med julekoncert med det Vestfynske Pigekor i Helnæs kirke. Som ofte er tilfældet ved sådanne lejligheder var der en vis usikkerhed blandt tilhørerne hvad angik klapperiet. Lidt upassende for en korkoncert kom det ikke i gang før dagens saxofonist bidrog. Hvis

sulterede jeg min kantatekorbror, Rune. I al korthed er rådet her: Klap ikke mellem satser af et stykke musik, men meget gerne mellem et bredt udvalg af stykker som vi blev præsenteret for i Helnæs Kirke. Endelig skal lyde en tak herfra til alle som bidrog så fint til Jul på Helnæs, og gav min familie og mig, og mange andre en rigtig god dag.

Quiltepigernes farverige udstilling

Foto: Dan R-J

I teltet var der mange udsalg

Foto: Dan R-J

Jul på Møllen

På Helnæs Mølle var antallet af forskellige stande oppe på 10 og der var mange ting at kigge på.

Nisser, tasker, pynt, lysestager, dekorationer, kurveflet, misteltene, bøger, hatte, smykker, honningkager og småkager og meget, meget mere. Det store telt og Møllens egne lokaler summede af liv hele dagen og når man ikke lige handlede, kunne man hvile benene og nyde Annelises æbleskiver og Kristians gløgg i caféområdet, som var dobbelt så stort, som sidste år.

Det var også her, man kunne bese gevinsterne, som kunne vindes i de to konkurrencer.

mth

Teltet på Møllen

Foto: Dan R-J

Julekoncert

Desværre har det ikke været muligt at få billeder af den dejlige koncert. Ingen af vore mange fotografer var leveringsdygtige i billeder, hvilket vi beklager. Vi bringer derfor præsentationsbilledet fra sidste nummer.

pd

Det vestfynske børne- og ungdomskor og dirigent Rikke Barsøe Florens

Juletræsfest for børn

Igen i 2011 kom en "ægte" julemand på besøg i Helnæs Forsamlingshus d. 17. dec., da bestyrelsen arrangerede julefest for børn.

Eftermiddagen startede med, at børnene råbte på julemanden af deres lungers fulde kraft. Han dukkede op med ringeklokke, gavesæk og selvfølgelig med sit "Ho!, Ho!, Ho!" Han fik med det samme børnenes fulde opmærksomhed. De samledes til hyggesnak om jul og

gaveønsker, der straks blev sendt videre til Grønland til Gemyse og Lunte.

Derefter dannede børn og voksne kreds til dans om juletræ med sange og de gode gamle julelege. 33 børn og 46 voksne - forældre og bedsteforældre var tilmeldt. Julemanden uddelte godteposer og sodavand inden han rejste videre til andre ventende børn.

Bestyrelsen i deres fine juleoutfit sørgede for god forplejning med æbleskiver, gløgg og kaffe til de voksne.

En fin eftermiddag og en god tradition. *ah*

Dans om juletræet

Foto: ah

En udflytter fra Højskolen

Dan Klarskov har boet på Helnæs Højskole i ca. 4 år, folkepensionist og åbenbart livsnyder. Han spurgte mig før jul, om jeg kunne flytte hans tøj og møbler til en ny adresse i Sønderjylland inden jul. Jeg har en stor trailer, så jeg sagde ja til projektet. Regnede med læsset måske kunne være i selve bilen, men jeg blev klogere. Hele traileren og bilen var fyldt op med tøj og

møbler, og så drog vi af sted mandag den 19. december med kurs mod Kruså. Dan fortalte mig på vejen derned, at uroen omkring Helnæs Højskole gjorde det nødvendigt for ham at finde en anden højskole julen over, derfor købte han et 41 ugers ophold på Rønshoved Højskole ved Flensborg Fjord, men han ville gerne tilbage til Helnæs igen senere. I København har Dan en andelslejlighed, der er fremlejet, og lejereren har 3 må-

neders opsigelse, så han måtte fortsætte med højskolelivet, hvilket vist passede ham udmærket. *Dan R-J*

Tak for jeres indsats. tak for det arbejde i lægger i at glæde andre. I GØR DET BARE SÅ GODT

En hyggelig tradition her op til jul

Fredag aften, en god uge før juleaften, myldrede ca. 70 mennesker i den absolut "voksne" alder til forsamlingshusets julemiddag. En rigtig hyggelig tradition, med rigtig julemad, flæsksteg, rødkål og ris a la mande til dessert – oven i købet med mandelgave - masser af snak og lidt julesange (i læsevenligt print, tak for det), samt højtlesning som tilhører til kaffen. Alt i en dejlig afslappet stemning.

Om det skyldes måden, konceptet er skruet sammen på, med ingen børn, ingen musik, så man ikke kan få ørenlyd, kombineret med Annelises gode mad, det er ikke til at sige. Men det virker! Og tilslutningen vokser år efter år.

Bordene er fint dækkede, vinen, vi kan tilkøbe, er i den absolut prisvenlige ende, og servicen leveret af bestyrelsen, er upåklagelig og ikke uden humor.

Så herfra skal der lyde en kæmpe ros og tusinde tak til de mennesker, der trækker læsset: Annelise, Kristian og bestyrelsen for forsamlingshuset. *ah*

*Godt Nytår
Susanne B. Sørensen*

Torsdagsklub

Sidste sammenkomst i Torsdagsklubben i 2011 var den 8. dec., hvor Inger Lund læste den fine julehistorie af Astrid Lindgren om Emil fra Lønneberg, der ved kæmpeanstrengelser reddede sin ven Alfreds liv. Vi spillede pakkeleg og julehyggede.

Vi starter det nye år den 5. januar med at få besøg af Thomas Bruun, der vil fortælle om adelskvinde, godsejer m.m. Karen Brahe, "Østrupgård". Den 19. januar skulle vi ha' hørt Pastor Flensted – Jensen fortælle om at være præst for udvandrere i Canada, men da han har sagt ja til et 3-måneders vikariat som præst i Bruxelles, måtte der rokeres rundt i programmet, og vi har været så heldige, at harmonikaspiller Jørgen Kristensen og sanger har lovet at komme i stedet. Flensted – Jensen kommer på et senere tidspunkt.

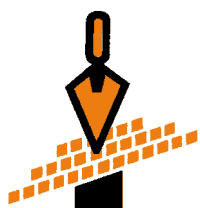
Vi håber på fortsat god tilslutning. Alle er velkomne.

ah

Dan foran sit kommende hjem i Sønderjylland

Foto: Dan R-J

MURERFIRMA Gunnar Pedersen
HANS PEDERSEN
SNAVEN 11 • 5631 EBBERUP
TLF. 64 74 11 99 • MOBIL 20 74 16 99
WWW.HP-MURERFIRMA.DK

Alt indenfor:

Jord · Beton · Kloak (aut. kloakmester)
Murerarbejde udføres · Belægningsarbejder

Udlejes:

Minigraver · Minilæsser
Rendegraver · Toiletvogn med bad

Helnæs Højskole i december

I forbindelse med bestræbelserne på at rekonstruere Højskolen på Helnæs er der bl.a. ændret på højskolens navn, således den nu hedder Helnæs Højskole. Tilføjelsen ”En højskole for voksne” er slettet, idet man foretrækker at lade kursusudbuddet være styrende for aldersspredningen. Også i december har der været et meget højt aktivitetsniveau. Omlægning af kursusudbud og økonomivurderinger og bestræbelser på at få et elevgrundlag, der kan få det hele til at løbe rundt og meget andet, har optaget alle. Glædeligt er en pressemeddelelse om en donation på 15.000 kr. og om et positivt møde på skolen for skolekredsen og andre interesserede, der blev afholdt den 16. december. Se artikler herom nedenfor.

Pressemeddelelse

I forlængelse af indsamlingen blandt beboerne på Helnæs til intensivering af Helnæs Højskoles markedsføring, som indbragte over 22.000 kr., har vi modtaget en yderligere støtte til dette formål fra Jeppe Kehlet's Fond på 15.000 kr. På vegne af Helnæs Højskole's venner, bestyrelse og ansatte vil vi gerne sige mange tak for den store støtte og opbakning til skolen. Jeg kan på skolens vegne love at pengene vil blive brugt til, så ef-

Højskolen på Helnæs

Foto: hba

tektivt som muligt, at intensivere skolens markedsføring. *På bestyrelsens vegne Anders Lundbeck Rasmussen, formand for bestyrelsen*

Højskolens skolekreds udvides

Møde for skolekreds og interesserede fredag den 16. december

Emnet for mødet var, udover en orientering om situationen, en drøftelse af skolekredsen. Resultat: den bør have flere og gerne aktive medlemmer.

Højskolen på Helnæs kom til verden ved lokale beboeres hjælp. Idéen var fostret udenfor Helnæs, men kunne kun sættes i værk med den støtte og det engagement, der blev udvist under ændringen af den gamle folkeskole til folkehøjskole. En sådan kreds af mennesker har altid været

grundlaget for enhver højskole, og loven fastslår i dag, at en højskole skal baseres på en skolekreds og at bestyrelsens flertal skal vælges ud af kredsens midte. Vedtægterne for Helnæs Højskole siger endda, at hele bestyrelsen skal vælges af og blandt skolekredsens midte.

Hvilke krav og forventninger stilles til et skolekredsmedlem?

Her er eksempler på hvad højskoleverdenen siger om

dette på tilgængelige hjemmesider.

”Støtte, opbakning, at være med til at tegne skolens linje, være en del af en aktiv og levende kreds, føle tilknytning til skolen og være villig til at bidrage økonomisk, være med til at præge og styrke skolens liv og give skolen en åndelig opbakning, være inspirerende, give gode råd, positiv kritik og idéer fra verden udenfor højskolen, fortælle om skolen til familie, venner og bekendte, medvirke til at fremme samspillet mellem på den ene side højskolen og på den anden side befolkningen, både lokalt og længere ud.”

Hvad får man igen?

”Rabatter ved entrékrevende aktiviteter, årets program, mad og underholdning, mulighed for at benytte skolens faciliteter, indflydelse, deltagelse i årsmøder, årets

Læs mere på side 10 ►

Formanden pastor Anders L. Rasmussen og HP's redaktør på ferniseringen

Foto: Stig B.H.

Vinduespolering

til erhverv og private

Vi sætter kvalitet, stabilitet og loyalitet i højsædet.

FLEMMING RENÉ
VINDUESPOLERING
Tlf. 64 74 22 40 / 40 82 92 40
www.fl-rene.dk

ÅRETS Detailkæde

mad med mere

mesterslagteren

Leif Laustsen

Østergade · Assens · Tlf. 64 71 10 58

Fortsat fra forsiden

Højt humør ved baren

Foto: Stig B.H.

tidsskrift, adgang til årligt elevmøde, informationer om skolens aktiviteter, stemmeret og valgbarhed, nyhedsbreve. Stående invitation til deltagelse i foredrag og lign. aktiviteter”.

Hvordan bliver man medlem?

Alle myndige personer, der vil tilslutte sig højskolens værdigrundlag (se nedenfor), kan søge om at blive medlem. Bestyrelsen godkender formelt ansøgningen, hvorefter man er medlem. For at aflaste skolens administration er det besluttet, at en af de to suppleanter til bestyrelsen, Poul Dreisler, modtager ansøgningerne og bringer dem videre til bestyrelsen. Man skal derfor blot sende en mail til dreisler@mail.dk eller sende et brev til Ryet 22, 5631 Ebberup, med angivelse af, at man søger om medlemskab og vedlægge oplysninger om: Navn, adresse, tlf. nr., mail-adresse. Man får besked når bestyrelsen har godkendt ansøgningen.

Når man er medlem?

Derefter er det så op til alle at aktivere kredsens til opga-

ven om at styrke højskolen og søge at udvikle den for fremtiden. Se Helnæs Højskoles nye program og image på www.helnaes.dk

Værdigrundlaget for højskolen

Helnæs Højskole er en almen folkehøjskole, der henvender sig til voksne i alle aldersgrupper.

Hverdagslivet på Helnæs Højskole er kendetegnet ved et frihedssyn, der bygger på et europæisk kulturgrundlag med ligeværdighed mellem alle mennesker og folkeslag.

Helnæs Højskole bygger på Grundtvigs historisk-poetiske livsanskuelse, der tager sit udgangspunkt i, at menneskelivet er en gåde, der altid vil fremkalde undren. At udforske livet ved at lære at elske det og belyse det, gennem det liv der leves, ser højskolen som sin opgave.

pd

Bliv medlem af skolekredsen

Skolekredsen for Helnæs Højskole ønsker dig som medlem. Det koster 50 kr./år. Som medlem støtter du en vigtig institution i lokalsamfundet. Vær med til at sikre Højskolens overlevelse og fremtid. Du skal blot sende en mail til dreisler@mail.dk med navn, adresse, tlf. nr. og mailadresse, eller et brev til Ryet 22, 5631 Ebberup eller et stk. papir i postkassen, så kommer din ansøgning videre til bestyrelsen.

Helnæs skifter ejer – landbruget udvikles

Vi fortsætter studiet af landsbyens udvikling, hvorfra vi nåede til i sidste nummer (HP 2011.12).

Opgørene med Sverige, en nation der efterhånden kæmpede sig til en position i Norden, der overgik Danmark i styrke. Krigene kostede og jordegodset var næsten det eneste skatteobjekt kongerne og adelen kunne hente penge i. Det prægede også ejerskabet af Helnæs.

LANDSBYEN

Af Poul dreisler

I forsøget på at finde baggrunden for de data, der er om gårde og huse på Helnæs, kom vi i sidste artikel frem til, at årstallet 1664 knytter sig til færdiggørelsen af et matrikelsystem, som skulle være rimeligt retfærdigt som grundlag for skatteopkrævning. Det blev dog atter revideret under den nye konge, Christian d. 5, der var kommet til efter faderens død i 1670, og det ”færdige” og bedste system var klart i 1688. Det baserede sig ikke alene på en opmåling af al landbrugsjord, men også på en vurdering af jordens bonitet, således der kunne lægges en hartkornsskat på hver enkelt enhed, der skulle beskattes. Man var fra den pengetrængende statskasse så

snedig, at alle de krongods-ejendomme, der var givet i pant til godsejere eller rige borgere, der havde udlånt penge til krigsbrug også blev indlemmet i de skattebetalendes rækker. Det skal nævnes, at en anden af de reformer, der blev gennemført af Chr. d. 5 var en gennemskrivning af de landskabslove, der havde været gældende siden 1200 tallet og før, blev til Chr. d. 5’s Danske lov, som i princippet stadig er gældende og som i enkelte tilfælde fortsat kan finde brug i nutidens retssystem. På det lokale plan skete der dog også ændringer.

Niels O. Banner – amtmand

Efter Erik Hardenbergs periode på Hagenskov var afsluttet, hvor han udover at skrive den første private jordebog også byggede og reparerede på det gamle og faldefærdige Hagenskov, havde kronen atter det daglige ansvar for det store len, der omfattede hele Båg Herred.

De store reformer, som enevoldskongen, Frederik d. 3, satte i gang betød, at store dele af krongodset blev udlagt som adelsgods, idet det også var en måde at tilbagebetale de uhyrlige store summer, der skyldtes efter krigene med Sverige om herredømmet i Norden, nemlig

2.

 Ingen maa lade trykke i Riget/ eller andenstæds / noget Skrift Kongens Højsbed / Regæringen/ eller Politien angaaende / med mindre det af dennem bliver igiennemseet / som Kongen dertil forordner. Hvo her imod gjør / straffis efter Sagens Bestaffenhed.

Om trykkefrihed og censur Chr. d. 5 Danske lov www.denstordanske.dk

Skånske krig og Den Store Nordiske Krig. I nogle kilder siges det, at Frederik d. 3. forærede godset til Niels Banner, men der ses dog at være nogen usikkerhed om dette, idet Lars Boe Thomsen anfører, at overdragelsen af Hagenskov til Niels Ottesen Banner, allerede sker fra 1664, hvor han får rådighed over Helnæs med 15 gårde og 15 boelshuse, dvs. huse med et mindre jordtilliggende. Først tre år senere, i 1667, får han skødet på de resterende dele af Hagenskov Gods. (Carlo Jacobsen noterer, at overdragelsen sker i januar 1668). Det nævnes videre, at Niels O. Banner i 1666 bygger fire gårde. En kilde nævner, at Niels Banner har overtaget driften af Hagenskov i 1660 som et len på livstid samt et årligt beløb som en livsvarig pension. Da lensinddelingen i 1662 erstattes af amter, bliver Niels O. Banner amtmand over Assens Amt (der var seks fynske amter) og modtager, som nævnt, i 1667, skødet på godset.

Kongen i gæld til Banner

Lars Boe Thomsen tilføjer, at denne generøsitet fra kongens side givetvis er en udløber af et lånearrangement mellem kongen og Banner, idet svenskekrigene i 1657-60 har været ubehageligt kostbare på mange måder, og her er kongemagten, som tidligere, kommet til at stå i stor gæld til rige adelsfami-

lier. Det skal kort nævnes, at det kan opgøres, at 15 % af befolkningen i Danmark i 1650'ernes sidste 5 år døde af misvækst, hungersnød, pest, krig etc. Det blev en trængselstid for alle i mange år efter. Det ses dog ikke, at den svenske hær har været på Helnæs da den krydsede Lillebæltet over isen. Men det er sandsynligt, at »svenskeskanserne«, som er nævnt tidligere, er blevet anlagt som et værn mod en truende invasion af den sejrtruede svenske hær. Ruten over isen gik nordligere med Brandsø, Iversnæs (Wedellsborg) og Tybrind som pejlemærker. Derefter Odense, mod Langeland og videre over mod Lolland og til belejring af København.

Det skal dog nævnes, at svenskekrigene også kostede Helnæsbønderne og Hagenskov dyrt, idet gårde blev brændt af og der røvedes og plyndre-

des af de svenske landsknægte, når der blev givet frit lejde til det formål. Den svenske hær var en faktisk besættelsesmagt i ca. 3 år. Det kostede. Mosegård og Baunehøjgård blev "lagt øde", dvs. brændt under plyndring på egnen. LBT nævner, at krigen også har været dyr for Banner-familien, idet Helnæs blev pantsat for en sum af 2000 Rigsdaler til en tysk udlåner, Simon Forks fra Hamborg, kort efter skødet på godset var overgivet til Niels O. Banner. Pantebrevet løb i tid ind i næste generation, idet Niels O. Banners søn, Christian, indløste det. Niels O. Banner døde i 1670. Chr. Banner i 1693.

Helnæsgårdene

Holder vi os til de lokale kilder, er der efter 1666 20 gårde på Helnæs. 16 som må antages at have været den oprindelige landsbys grundstamme af større gårde. Bo-

elshusene, som alle har været med mindre eller større jordtilliggender, er kommet til efterhånden. Tabellens kilder nedenfor opererer med lidt forskellige tal, hvilket kan skyldes en anden måde at opgøre halvgårde og boelshuse på.

Halvgårde er mindre gårdmandsbrug, men større end boelshuse. Deres størrelse svarende til ca. det halve af en alm. større gård på Helnæs, målt i tdr. hartkorn. Placeringen af gårdene i den struktur, der kaldes en slynget vejby, er en by, hvor huse og gårde ligger langs en vej, der ofte følger terrænet. Den lange vej fra Langør til Helnæs følger stranden, indtil Maden. Herfra svinger den til venstre op mod det sted, hvor den senere mølle blev lagt og skarpt til højre gennem byporten ned ad den se-

Læs mere på side 12 ►

Antal gårde og huse fra 1583 til 1903

	1583	1664	1688	1844	1845 ¹	1903	1905 ⁴
Gårde	18 /17 ²	19 ²	20	21	20	33	34
Huse m/jord	11	16	17	20	19	25	59
Huse u/jord				2	(5) ³	34 ³	2
I alt	29	35	37	43	44	92	95

Noter:

- 1 Årstallet 1845 baserer sig på en folkeoptælling, hvor ejendommene også er nævnt. Lokalarlivet
 - 2 Antal gårde jf. De gamle gårde på Helnæs, Boesamfundet.
 - 3 Optælling jf. note 1. De 5 huse er registreret som andre huse: 2 fattighuse, mølle, præstegård og skole. Givetvis en forkert opgørelse, der har givet været 59 huse m/jord
 - 4 Trap Danmark. 4. udg. IV bind. 1923
- Primær kilde: Fyns amts Landsbyundersøgelse, Helnæs, 1994

HØJSKOLEN PÅ HELNÆS
 12 UGER fra oktober 15 UGER fra januar

HØJSKOLEN FOR VOKSNE
 KUNST · MOTION · FILOSOFI

Midt i Syd fyns enestående natur kan du sammen med andre voksne styrke din viden og få ny inspiration! Ring efter skoleplan!

64 77 19 93
 www.helnaes.dk

Den Kreative Systue
 Charlotte Briand Thomsen
 Hegnet 7 · 5631 Ebberup
 Tlf. 30 12 94 09
 mail: dksystue@gmail.com

Syning efter mål · Reparationer
 Omforandring · Skind og pets · Broderi

Sportigan

Østergade 64
 Assens
 Tlf. 64 77 18 18

Fortsat fra side 11

ner Helnæs Byvej. De større gårde begynder med Hegningegården, rundt på Stævnevej og op i Bøgeskovsvej og ender så med Nedergård (på nuv. Lindhovedvej). Når man karakteriserer landsbyens gårde som ager-orienterede, skyldes det, at alle gårde ligger med selvstændig adgang til byjorden, selvom det må antages, at nogle gårde har en del af deres agre et stykke væk. Langørbo regnes ikke med i fællesskabet, dertil lå den for afsides og havde givetvis i en lang årrække en isoleret beliggenhed i forhold til Helnæs, idet den var adskilt fra byen af skovvækst, som gradvist blev hugget om, og jorden blev anvendt til dyrkning af landbrugsafgrøder.

Tre grupperinger

Vi vil i næste artikel illustrere disse gårdes beliggenhed på et kort over Helnæs og dermed også vise, at der var tre grupperinger af gårde. En på nuv. Helnæs Byvej, en på nuv. Stævnevej og endelig en på Bøgeskovsvej. Husene blev bygget ind imellem, hvor der var plads og som det ses af tabellen er det først efter udflytning og afslutning af fæstetiden, at antallet af huse stiger. Det er især huse, der har haft tilknytning til fiskeri og lidt landbrug og/eller i andre tilfælde til folk, der har arbejdet på gårdene. Dog har det også været nødvendigt med et stort folkehold, der boede på gårdene.

De fire ekstra gårde

Tre af de gårde, der senere bliver flyttet ud, har oprindeligt ligget midt i Helnæs By. Det er Stormgården, den

Abkjeldsgård efter udflytning

Foto: privat

nuværende Abkjeldsgård, der lå hvor der blev bygget en landsbyskole, nu Højskolen. Gården, der flyttede ud og blev til Rørmossegård lå lidt nordligere, i retning mod Østergård, og Holmegård lå på den modsatte side af vejen ud mod Maden. Niels O. Banner får klemte fire gårde ind i den slyngede vejby. Det er Kildegård, Lindegård, og de mindre, Halvgård og Nedergård. De to første bliver der plads til på det relativt lange stykke, åbent land mellem Gammelgård og Bøgeskovsvejs begyndelse. De to sidstnævnte mindre gårde blev lagt hvor byvejen ender, dvs. for enden af den senere Bøgeskovsvej. Anledningen til udvidelsen er, at Niels O. Banner har fundet ud af, at bønderne gradvist havde taget mere og mere skovjord under plov, vel at mærke uden der blev betalt skatter og afgifter (landgilde) af det nys indvundne. Ved at oprette fire gårde mere, skabtes nye indtægtskilder og en mere produktiv drift af den agerjord, der hele tiden blev mere og mere af. Dette skridt førte til en heftig strid mellem Niels O. Banner og Helnæsboenderne, som førte til klager til kongen og ret-

tergang, der dog endte med, at Banner havde retten på sin side og de fire gårde blev opført.

De tyve gårde

Tæller vi nu de gårde sammen, som vi har nævnt i denne artikel kommer vi frem til 21 gårde, hvoraf de 20 er beliggende langs den slyngede bygade og den sidste, Langørbo, er placeret på den nordligste del, uden fysisk kontakt med de øvrige. De 19 er såkaldte helgårde, dvs. større gårde af ca. samme størrelse, og 2 halvgårde. Vi vil i en senere artikel vende tilbage til de begreber, der blev nævnt indledningsvis, som landgilde, egaliseringer, hartkorn og søge at finde ud af, hvad et uregelmæssig drift og tovangsbrug betyder. Desuden vil den fortsatte udvikling af landbruget med opdyrkning, udflytning og dyrkningsreformer blive belyst.

Hvilke gårde er ældst?

Afslutningsvis kan det måske være en god idé at nævne, at historiske studier baserer sig på de kilder, man har eller falder over. Når gårdene på Helnæs her er nævnt med Helnæsborg som den første

og Langørbo som den næste og dernæst Erik Hardenbergs lensejendom (dvs. fortsat kronens ejendom) og sidst Niels O. Banners private ejendom, er dette ikke udtryk for en opfattelse af, at det er den tur, gårdene er oprettet i. Det har været påstanden hele tiden, at der har været landbrug på Helnæs fra "Arilds tid", og det, vi iagttager, er en ekspansion i 1500-1600 tallet, hvor såvel gårde som huse lægger sig til de, der er her i forvejen, og som vi ikke ved så meget om. Et specielt fænomen udgøres af de tre gårde, Dalgården, Gl. Ellebækgård og Gammelgaard, der fandt plads på nuv. Stævnevej, idet de skulle grave sig ned eller ud i brinken langs med Ellebækken, som havde et løb, der fastlagde vejens løb. Vi skal derfor anse de gårde, som Erik Hardenberg optegnede i sin jordebog, som gårde, der kunne have været her i mange år. Siden overgangen mellem vikingetiden og middelalderen og givetvis længe før.

Litteratur:

- Fyns Amtskommune, 1983. Landsbyregistrering i Fyns Amt: foreløbig orientering. (Historisk atlas.dk/Helnæs)*
Carlo Jacobsen: Korte træk af Helnæs Sogns Historie, 2000
Lars Boe Thomsen: Boernes Historie og Slægtstavler, 1960
Danmarkshistorie, Bind 6-8. Politiken 1963
Arthur Petersen, Stavnsbaandet, ASA's forlag, 1938
Jørgen Hansen, Hagenskovs historie, Hagenskov 2004
Hagenskov (http://da.wikipedia.org/org/wiki/Hagenskov)
Diverse Googlesøgninger.

T Vestfyns
Ømrrerforretning A/S

Løemarksvej 3 • 5610 Assens • Tlf. 64 71 19 09

Biltlf. 24 24 30 30 • www.vtf.dk • e-mail: vtf@vtf.dk

auto-HUSET

v/ Torben Jensen Telefon 64 74 17 90
 Ebberupvej 13 Telefax 64 74 17 87
 5631 Ebberup auto-huset@email.dk

Energiforbruget er et stadig varmere emne

Energiforeningen arbejder for at flere kan finde vedvarende energiløsninger – og har behov for en aktuel status på energiområdet.

På beboermøder i 2007 og 2008, blev det blandt andet besluttet at arbejde for:

- et CO₂ neutralt Helnæs
- et Helnæs der kunne forsynes med vedvarende energi.

Siden er der sket rigtig meget hen mod realisering af denne vision.

Ved en hurtig optælling, har 16 husstande allerede etableret jordvarmeanlæg eller luft/vandvarmepumper. – Flere husstande har udskiftet oliefyret til fordel for pille- eller træopvarmning. Huse er blevet isoleret for at begrænse varmeregningen og døre og vinduer er udskiftet til mere energi-rigtige løsninger.

Det første solcelleanlæg til produktion af elektricitet kan ses på Strandbakken.

Ud over at begrænse den årlige udgift til opvarmning, er alle disse initiativer med til at realisere vores fælles målsætning. Endvidere forøger det husenes værdi ved et eventuelt salg. I forbindelse med salg skal huse og lejligheder energimærkes og det er et område som købere bliver mere og mere opmærksomme på.

Regeringens energiplan ser ud til at påvirke den enkelte husstands forbrugsmønster, idet der vil blive lagt flere afgifter på vort forbrug af ener-

gi og der vil blive lagt afgifter på- eller ske afgiftslettelser alt efter hvilke energiløsninger den enkelte husstand vælger.

I Helnæs Miljø- og Energiforening mærker vi en stigende interesse for at investere i energibesparelse og dermed reducere effekten af de fremtidige afgifter og markedets generelt stigende oliepriser. – Ofte får vi henvendelser om praktiske spørgsmål til området. – Vi er meget glade for at kunne medvirke til at der bliver fundet fornuftige løsninger for den enkelte.

I 2008 lavede vi en optælling over halvøens energiløsninger og forbruget.

Vi synes det nu er på tide at gentage en sådan status for energiområdet.

Vi vil derfor anmode alle der – i de seneste år - har skiftet energiløsning, har foretaget isolering, udskiftet døre og vinduer eller anden relevant energibesparelse, til at udfylde vores spørgeskema og lægge den i postkassen på Helnæs Byvej 15, når I alligevel kører forbi.

Resultatet af denne undersøgelse vil blive brugt i vores argumentation, over for myndighederne, og dermed medvirke til at Helnæs bliver attraktiv for tilflyttere også på energiområdet. (Se om generalforsamling i 'det sker' side 14).

Anders Lyng
Helnæs Miljø- og
Energiforening

Solceller på hustag

Foto: www.energi-hjem.dk

PÅLIDELIGE SAVE FRA JONSERED

JONSERED CS 2238 S

Effektiv sav til mindre opgaver omkring huset. Med værktøjsfri kædespænding og Spin Start™.
38,2 cc, 16" sværd.

2.995,-

JONSERED CS 2121 EL

Populær el-sav, som er let at arbejde med pga. den langsgående motor, der gør saven smal og smidig. 2000W.

1.795,-

Mulighed for finansiering via Jonseredkortet - hør mere hos din lokale Jonsered-forhandler.

Jonsered®

Flemløse Maskinforretning ApS
Springenbjergvej 15 · 5620 Glamsbjerg · Tlf. 64 72 11 74

Ebberup og Omegns Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Nørregade 16 · 5620 Glamsbjerg

Østergades Begravelsesforretning

v/Hasse Dixen
Østergade 75 · 5610 Assens
Tlf. 64 71 13 59 · 64 47 10 47
h.dixen@mail.tele.dk

Vi hjælper Dem til rette med alt

**Hos os kan De gratis få tilsendt
pjecen »Min Sidste Vilje«
Se: www.bedemand.dk**

**Vi svarer altid på tlf. 64 74 10 47
www.bedemandhassedixen.dk**

**Salg af gravsten fra egen udstilling
Savværksvej 2G · Glamsbjerg
En af vestfyns største udstillinger**

DET SKER JANUAR 2012

Rubrikker sendes til Poul Dreisler
dreisler@mail.dk · tlf. 24 82 25 30

Gudstjenester i**Helnæs Kirke**

8. jan ingen
15. jan kl. 9.00 *Rikke Graf*
22. jan kl. 9.30
29. jan kl. 11.00 *Kirkekaffe*

Helnæs Lokalhistoriske arkiv

Der er åbent den første lørdag hver måned fra kl. 9.30 til 11.30

Forsamlingshusets Årskalender

Fastelavn 19. februar
Dilettant 10. marts
Fugleskydning 14. juli
Høstfest 1. september
Generalforsamling 13. nov.
Juletræ 15. december
Bestyrelsen,
Helnæs Forsamlingshus

Sy og Strik

Borgerhuset (lokale 2) kl. 19
I januar mødes vi d. 16/1, og d. 30/1.
Velkommen

Frysehuset

Tømning af Frysekummer
På grund af afisning af frysekummerne i frysehuset bedes de være tømt lørdag d. 21/1/2012 senest kl.8.30.
Hilsen bestyrelsen.

Generalforsamling og Bankospil

Helnæs Beboerforening afholder generalforsamling med efterfølgende bankospil tirsdag den 24. januar, kl. 19.00 i Helnæs Forsamlingshus. Dagsorden i henhold til vedtægterne. Husstandsomdelt indkaldelse følger. Kontingent for 2012 opkræves i januar inden generalforsamlingen.
Godt Nytår!
Helnæs Beboerforening

Fællesspisning

20. januar kl. 18.00 i Borgerhuset. Tilmelding gerne til Anne Lise senest den 12. januar på tlf. 51 50 29 57.
Med venlig hilsen
Anne Lise og »drene«

Helnæs Jagtforening

Der afholdes rævejagt lørdag d. 14. januar kl 9.30.

Vi mødes ved Borgerhuset. Der er bixsemad efter jagten. Jagtforeningen afholder generalforsamling tirsdag d. 24. januar kl. 19.00 i Borgerhuset.
Peter M. Hansen

Jubilæumsølsmagning

Jubilæumsølsmagning for kneitene og deres damer fredag den 13. januar 2012 kl. 18.30 i borgerhuset.

Vi har nu smagt på forskellige øl 50 gange siden 22/2 2005 hvor den første øl var Harboes Red Beer og indtil nu, hvor vi har smagt på ca. 300 forskellige øl. I den anledning vil vi invitere vore damer med denne dag for at smage og gensmage de 6 øl der i årenes løb har opnået de højeste gennemsnitspoint ved hver smagning. Denne smagning vil garneres med Annelises fornemme oste / pølsebord.

Tilmelding Dan 6477 1501 eller Jørgen 6477 1829 eller darajo@mail.dk (husk at angive om ledsager er med) Og så lige et citat: De fleste mennesker hader til at begynde med smagen af øl, men det viser sig hurtigt at være en fordom.

Winston Churchill

Hilsen Dan

Dilettant

Nu er vi startet med forberedelserne til årets dilettantforestilling. Efter at have læst mange stykker igennem, har vi valgt at spille "Kom så, søster!". Forestillingen bliver vist i Helnæs Forsamlingshus den 10. marts 2012 kl. 14 og kl. 19. Sæt allerede nu kryds i kalenderen og mød op til en festlig aften.

ah

Foreningssamarbejde

Vil du eller din forening med? Så deltag i planlægningen.

Det er altså ikke for sent at melde sig, hvis man vil reklamere for sin forening eller har et produkt at sælge eller vise frem på Helnæs FORÅRS-FREMSTØD søndag den 29. april mellem 12 og 18.

Kontakt Marianne Therp: send en mail mtherp@gmail.com eller ring til tlf. 27 20 16 68, hvis du ønsker at deltage i mødet onsdag den 15. februar kl. 19.30 på Højskolen/Borgerhuset.

Helnæs Miljø- og Energiforening

Der afholdes generalforsamling jf vedtægterne, den 28. februar 2012 kl.19.30 i Borgerhuset.

Hilsen formanden

Anders Lyng

Jil Indramning
v/Jan Lind**Butik****Åbningstider:**

Torsdag - Fredag: Kl. 14-18

Lørdage: Kl. 10-13

Østergade 4

5610 Assens

Tlf. 64 71 23 33

21 64 60 44

Værksted

Åben efter aftale

Stenløsegården 10,

Dømmestrup

5762 Årslev

Tlf. 65 90 23 64

21 64 60 44

FORENINGER

Helnæs Beboerforening

Fmd. Jens Zimmer Rasmussen
Tlf. 6614 8120

Arkivet og Torsdagsklubben

Anne Hansen
Tlf. 6477 1376

Borgerhuset

Fmd. Birgitte Elovara
Tlf. 8692 6068/2327 6858

Helnæs Forsamlingshus

Fmd. Jørgen Nielsen
Tlf. 6474 1681
Udlejning: Bente Haines
bentehaines@hotmail.com
Tlf. 6066 3341

Helnæs Idrætsforening

Fmd. Mogens Rasmussen
Tlf. 2726 1362

Helnæs Jagtforening

Fmd. Peter M. Hansen
Tlf. 6477 1870

Petanque

Fmd. Niels Ellebæk
Tlf. 6477 1307

Skolekredsen for Helnæs Højskole

Anders Lundbeck Rasmussen
Nørrelundsvej 4,
5683 Haarby
Tlf. 6477 1083

Helnæs**Kultur- og Musikforening**

Fmd. Marianne Therp
Tlf. 6477 1668 / 2720 1668

I/S Maen

Fmd. Finn Hemmingsen
Tlf. 6477 1329

Frysehuset

Fmd. Kirsten Nielsen
Tlf. 6477 1500

Helnæs Vandværk

Fmd. Thomas Rasmussen
Tlf. 6477 1347 / 2081 0455

Menighedsrådet

Fmd. Helle Blume Andresen
Tlf. 2370 2709

Sognepræst

Anders Lundbeck Rasmussen
Tlf. 6477 1083

Graver

Hanne Albrechtslund
Tlf. 20 53 52 15

Helnæs Tartelet Selskab

Fmd. Poul Dreisler
Tlf. 2482 2530

Helnæs Miljø- og Energiforening

Fmd. Anders Lyng
Tlf. 6477 1804 / 2946 4619

KØB OG SALG

Ledig boks i frysehus

Kan overtages, også gerne af beboere på sommerlandet.
Henvendelse Anne Hansen
Tlf. 64 77 13 76

Boks i frysehuset til leje

En 160 liters fryseboks er til leje.
Kr. 250,- i leje pr. halvår.
Kontakt Annelise Larsen på
64 77 15 95

Kartofler på Elmebjergvej 18

Kom selv og grav jeres nye kartofler op, ellers gør jeg det, mens I venter.
Ring og få et tilbud på større partier og på vaskede kartofler.
tlf. 31 33 41 49 / 64 77 12 68
Regner Madsen

Vinteropbevaring på Hagenskov Gods

Både, campingvogne ol.
Gode tilkørselsforhold.
Henvendelse:
Mail: holberg@hagenskov.dk
Eller: Britta Schall Holberg
Hagenskov Gods
5631 Ebberup

Party telt udlejes

Stort partytelt 5x12 m. Stort nok til 60-70 personer.
Pris 500,00 for en weekend.
tlf. 64 77 14 10
Henning Storm

Udlejes: Ferieapartment

Sælges: Ny børneresjeseng 300 kr., 2 stk. brugte, funktionsdygtige (antikke) brændovne 8000 kr. og 6000 kr. og Originale petroleums skibslamper pr. stk. 800 kr.
Hanne Bess, Bogaarden
Helnæs Byvej 3,
5631 Ebberup
Tlf. 64 77 18 59

Sælges:

Plænetraktor, Partner 12-107 med trinløs gear kr. 5000,00
Lego Power Puller nr. 8457 kr. 500,00 – Lego Creator nr. 5891 kr. 150,00 – Lego Grand Emporium nr. 10211 kr. 700,00 – Skate Board, incl. knæ og albuebeskytter, hansker kr. 400,00.
Tlf. 64 74 16 81

Handy-man

Kalle Bus / Handy-man
Bus, hus, og haveservice
Karl-Erik Straarup
Tlf. 42 75 77 62

Hjælp

Akut rengøringshjælp søges grundet sygdom.
Inge-Lise Laulund
Strandbakken 37
Tlf. 22 23 31 61

Sælges fra egen avl

Kartofler til 3 kr./kg, løg til 5 kr./kg, og porrer, 5 kr. bundtet.
Bestil på tlf. 61 54 59 33.
Træffes bedst efter kl. 17.00.
Der er mulighed for levering.
Klaus Bang, Helnæsgaard

Mindre opbevaringsrum ønskes til leje

Mindre opbevaringsrum lager el. lign.
(ca. 20-30 m²), ønskes til leje på Helnæs, til opbevaring af møbler, helst med egen indgang.
Henvendelse venligst til Bente og Peter
Strandbakken 47
Helnæs
Tlf. 63 73 70 73 eller
mail: bente-peter@c.dk

Feriehus på Helnæs

Dejligt hus med havudsigt, udlejes. Tlf. 64 77 14 85.
Helnæs Antik.

Helnæs Naturlam

Lammehøjreb (lammeryg uden ben) og grillpølser – kan hentes fra fryser. Giv venligst et ring eller en mail en uges tid før på 2720 1668 eller marianne@dk-online.dk 2 hvide lammeskind (et stort 780 kr. og et lille 470 kr.) haves.
Med venlig hilsen
Marianne Therp

Gl. Brydegaard

byder velkommen
"Mad fra bunden
– til glæde for munden"
Åbent alle dage kl. 12-21

Bordbestilling på
tlf. 6477 1475

info@gammelbrydegaard.dk
www.gammelbrydegaard.dk

Sønderby Smede- og VVS

v/Karsten Andersen

Tlf. 64 74 10 05
eller 21 67 96 25

PERSONLIGE

Rubrikken *PERSONLIGE* er for alle, der ønsker at meddele en personlig begivenhed. Fødselsdag, bryllup, jubilæum, taksigelser, nekrologer etc. Vi bringer kun, hvad der er aftalt med vedkommende. Vi kommer og tager et billede. Ring 24 82 25 30.

Barnedåb

Den 4. december var der atter barnedåb i kirken. I den anledning forrettede pastor Jette Arp såvel gudstjeneste som dåb. Årsagen var, at det var beboerne i nabogården, Dalgården, der holdt barnedåb for deres søn Tobias' barn.

På billedet ses dåbsbarnet, der fik navnet Beate Rune Hermansen, tv. de glade forældre Tobias Rune Hermansen og Sabine Mosegaard Sørensen. En veninde til Sabine bar Beate til dåben. Desuden ses Jette Arp.

DALVÆNGET 10
5610 ASSENS
TLF. 64 71 55 58
BILTLF. 40 11 81 26
E-MAIL:
ERLING@EP-ASSENS.DK

www.helnæsposten.dk

ZONETERAPI OG MASSAGE

Bodil Stevnsbo
Brydegårdsvej 11
64 77 16 12

Go' fest – Go'
musik
Søren Navntoft
Tlf. 6477 1612

Billetsalget er åbent til Tartelettfesten 2012

Samtidig med udsendelsen af dette nummer af HelnæsPosten er der åbnet for reservationer og køb af billetter til årets tartelettfest, der i år afholdes fredag den 13. april kl. 18.30 i Helnæs Forsamlingshus. Invitation er sendt ud til medlemmer og venteliste 2011 på mail og pr. brev.

Atter i år er der lagt op til en forrygende festlighed, der forener traditionen med tartelettspisning med variationen i underholdningen. Sidste år moderen, i år er det sønnen. I 2011 havde vi besøg af den uforlignelige, uopslidelige Jytte Abildstrøm, der fortalte om sit liv og gerning. Og om hvor hun fik sine kræfter fra.

I år har vi så bedt Jyttes søn, Lars Mygind, om at komme og fortsætte – er vi overbevist om - oden til livsglædens pris, med sit tanke-

Foredragsholder Lars Mygind

vækkende foredrag om livet, latteren, den personlige udvikling. Han siger om sig selv og sit foredrag, ”at det er funderet fagligt gennem mange års samarbejde med min mor, som direktør og som coach og terapeut med bl.a. tankefeltterapi, emotionel frihedsteknik og metamedicin. Hans baggrund i terapiverdenen og hans sans for humor sætter ham i stand til at formidle emnet på en

vedkommende måde, der med garanti vil give alle noget at tænke over.”

Forinden har de ca. 125 gæster fortæret fem tarteletter efter konceptet en 5-retters menu med fisk, fugl, okse, ost, sluttende med en mørdejskal med dessertfyld. Dertil konsumeret passende mængde af husets prisbillige vine eller anden form for skyllemiddel. Alt sammen for kun 200 kr. pr. person

(excl. drikkevarer, som købes på stedet).

Det vil i år være muligt, at huset kan fyldes udelukkende med medlemmer, idet der nu er flere end 160 og 70-75 % kommer igen år efter år. Billeetsalget vil være åbent fra 5. januar til 5. februar. Er der flere pladser kommer ventelisten fra 2011 i brug (dog kun for de, som har reserveret plads i nævnte periode). Og skulle der fortsat være plads vil nytilmeldte kunne komme i betragtning. Man kan kun blive medlem ved at deltage i festen. Man kan ikke melde sig ind. Tartelettfesten er til for at fejre livsglæden og for at udgøre et økonomisk grundlag for udgivelsen for HelnæsPosten. Vi ser frem til endnu en festlig aften – den femte i rækken med fuldt hus.

pd

Vi er gode til at sælge boliger – men vi har også Danmarks største boligavis

det gør ikke noget man er foran

Vil du også have annonceret din ejendom i homenytt

kontakt home Assens

- homenytt uddeles gratis hver 14. dag til 225.000 husstande på Fyn!

ASSENS

v/ Arne Blomstrøm
Statsaut. ejendomsmægler, MDE
Damgade 12, 5610 Assens
assens@home.dk

Tlf. 64 71 50 70

home

det gør ikke noget man er foran

Bed & Breakfast i herskabelige omgivelser

Gl. Avernæs
OPHOLD MED MERE END UDSIGT

Helnæsvej 9 · 5631 Ebberup · Tlf. 63 73 73 73 · www.gl-avernaes.dk